

Aluehallintovirasto

Ympäristöluvut

PÄÄTÖS

Nro 65/2023

Dnro ESAVI/33692/2022

9.3.2023

ASIA

Lehmonkärjen väylän määrääminen yleiseksi paikallisväyläksi, Asikkala

HAKIJA

Asikkalan kunta

PERUSTIEDOT

Hakemuksen vireilletulo

Asikkalan kunta on 7.9.2022 Etelä-Suomen aluehallintovirastossa vireille panemassaan ja myöhemmin täydentämässään hakemuksessa hakenut uuden Lehmonkärjen veneväylän määräämistä yleiseksi paikallisväyläksi Vähä-Äiniön lahdella, Asikkalan kunnassa.

Hakemuksen peruste

Hanke edellyttää aluehallintoviraston päätöstä yleiseksi paikallisväyläksi määräämisestä vesilain (587/2011) 10 luvun 2 §:n 2 momentin nojalla.

Toimivaltainen lupaviranomainen

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on toimivaltainen lupaviranomainen vesilain 1 luvun 7 §:n 1 momentin perusteella.

ASIA

Taustatiedot

Sijainti

Hankealue sijaitsee Asikkalan kunnassa Päijänteen Vähä-Äiniön lahdella, jonka rannalla sijaitsee Lehmonkärjen palvelusatama ja matkailukeskus.

Väyläalue sijoittuu yhteisille vesialueille Vähä-Äiniön osakaskunta 16-424-876-1, jota hallinnoi Vähä-Äiniön osakaskunta, sekä yhteinen vesialue 16-405-876-1, jota hallinnoi järjestäytymätön osakaskunta.

Kaavoitus

Hankealueella on voimassa Päijät-Hämeen maakuntakaava 2014. Kaava on saanut lainvoiman 14.5.2019. Suunniteltu vesiväylä kulkee Lehmonkärjen päässä alueella, joka on merkinnällä mv1 (Lehmonkärjen ja Pätiälänlahden kehittämisen kohdealue) ja sivuaa lopun matkaa aluetta, joka on merkinnällä ma (kulttuuriympäristön tai maiseman kannalta maakunnallisesti arvokas alue).

Hankealueella on voimassa Päijänteen ranta-alueiden osayleiskaava. Kaava on hyväksytty Asikkalan kunnanvaltuustossa 23.3.1999 ja vahvistettu Hämeen ympäristökeskuksessa 4.1.2001 ja 6.9.2002. Väylän alue on merkitty vesialueeksi (W). Suunniteltu vesiväylä kulkee lisäksi alueella, joka on merkinnällä ma (maisemaolosuhteiltaan merkittävä alue), lu (luonto-olosuhteiltaan merkittävä alue) sekä jv (vesistön ravinnekuormituksen kannalta herkkä alue).

Hankealuetta ei ole asemakaavoitettu.

Lupatilanne

Väylällä ei ole aiempaa lupaa.

Vesitaloushanke

Hankesuunnitelma

Asikkalan Lehmonkärjessä, Päijänteen Vähä-Äiniön lahden rannalla, sijaitsee Lehmonkärjen palvelusatama ja matkailukeskus. Lehmonkärkeen ei tällä hetkellä johda virallista merkittyä vesiväylää. Vesiliikenne Lehmonkärkeen on kuitenkin vilkasta ja alueella liikkuu vierasveneilijöitä ja risteilyaluksia. Lahdella on tapahtunut kiville ajoja ja vaaratilanteita matalikkojen läheisyydessä. Perustettava väylä tarjoaa vesiliikenteelle turvallisen ja merkityn reitin Lehmonkärkeen ja yhdistää Lehmonkärjen Päijänteen muuhun vesiväylästään. Väyläsuunnitelman mukainen vesistön osa on siten tarpeen pitää avoinna yleistä veneliikennettä varten.

Mitoitus

Suunnitelman koordinaattijärjestelmä on ETRS-GK26 ja vedenkorkeuden vertailutaso NN+77,70 m eli Päijänteen purjehduskauden alivedenkorkeus NW_{nav} . Uuden N_{2000} -järjestelmän mukaisia vertailutasoja ei ole vielä vahvistettu Päijänteen vesiväylälle.

Suunnittelualue on monikeilaluodattu kesäkuussa 2022. Väyläsuunnitelman syvyytiedot perustuvat tähän luotaukseen. Muilla vesialueilla on käytetty merikartan syvyysaineistoa, joka on ladattu Liikenne- ja viestintäviraston merikarttatietokannasta.

Väylälle esitetään väyläluokaksi VL5, veneväylät. Väyläluokan VL5 väylällä väylän linjaus, väyläalue ja väylätila on yksikäsitteisesti määritetty.

Väylän mitoitussyvyys on 2,4 m. Varaveden suuruus on 0,6 m, jolloin väylän harausyvyys eli varmistetuksi vesisyvyys muodostuu 3,0 m. Väylän harausyvyys on varmistettu Liikenne- ja viestintäviraston edellyttämällä tavalla. Väylällä ei suoriteta ruoppauksia.

Väylän leveys on koko matkalta 50 m. Väyläalueen kokonaispinta-ala on noin 16,6 ha.

Väylälle ei ole määritetty mitoitusalusta.

Linjaus

Väylä alkaa olemassa olevalta Niemistenjärki–Maakeski väylältä (nro 8165) Lepsanniemen edustalta ja kulkee Vähä-Äiniön lahden poikki

Lehmonkärjen venesataman edustalle. Väylä koostuu kolmesta väylälinjasta. Väylän pituus on noin 3,4 km.

Väylän merkintä

Väylälle asetetaan yksi uusi itäviitta Paskonsaaren länsipuolelle ohjaamaan vesiliikenne väylälle ja pois Risusaaren itäpuolen matalikolta, yksi uusi länsiviitta Paskonsaaren eteläpuolelle suojaamaan matalalta ja yksi uusi itäviitta Lehmonkärjen edustalle ohjaamaan vesiliikennettä kohti satamaa.

Ympäristön tila ja vaikutusarvio

Lähiympäristö

Päijänne on yksi Suomen suurimmista järvistä ja sen ekologinen tila on pääosin hyvä. Järveen päätyvän kuormituksen määrä on viime vuosikymmenten aikana vähentynyt merkittävästi, mikä on parantanut järven tilaa. Päijänteellä on useita arvokkaita luontokohteita sekä Päijänteen kansallispuisto. Päijännettä säännöstellään Kalkkisten padolla.

Vähä-Äiniön lahden rannoilla sijaitsee runsaasti loma-asutusta sekä joitakin vakituksessa asuinkäytössä olevia rakennuksia. Maastokartalle on merkitty uimarannat Talassaarentien päähän ja Lehmonkärkeen. Nämä eivät kuitenkaan ole valvottuja yleisiä uimarantoja.

Luonnonarvot ja luonnonsuojelu

Asikkalan seudun luonto on monipuolista ja rikasta. Asikkalan alueella tavataan useita valtakunnallisesti uhanalaisia ja harvinaisia kasvilajeja sekä uhanalaisia sammalia ja jäkäliä. Lintulajeja Asikkalan alueella on havaittu lähes 260 ja pesiviä uhanalaisia ja harvinaisia lajeja yli 30.

Hankealueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei sijaitse suojelualueita. Lähimmät Natura 2000 -verkostoon kuuluvat alueet ovat hankealueesta noin 800 m:n etäisyydellä sijaitseva Vanhakartanon idänverijuurialue Vähä-Äiniön lahden koillisrannalla (tunnus FI0301017) sekä laaja vesistöjä ja saaria käsittävä Päijänteen alue (tunnus FI0335003) noin 4 km:n etäisyydellä. Lähin yksityinen luonnonsuojelualue on Tupalan luonnonsuojelualue (tunnus YSA245448) Myllykselässä noin 2,5 km:n etäisyydellä. Päijänteen kansallispuiston lähimmät saaret ovat noin 4–5 km:n etäisyydellä hankealueesta.

Väylälle asetettavilla kelluvilla turvalaitteilla ei ole merkittäviä vaikutuksia ympäristöön tai luontoon. Veneliikenteen aiheuttamia haittoja vesiympäristölle ovat merenpohjan häiriintyminen veneilyn aiheuttamien virtausten ja aaltoilun vaikutuksesta sekä vedenpäällinen ja vedenalainen melu. Alueella on jo nykyisellään veneliikennettä, joten veneilyn aiheuttamien haittojen ei arvioida merkittävästi kasvavan nykyisestä. Vesiliikenteen keskittyminen väylälle vähentää haittoja muilla vesialueilla. Väylä on sijoitettu lahden

keskiosaan syvälle vesialueelle, jolloin haittavaikutukset matalilla vesialueilla ja rannoilla jäävät vähäisemmiksi. Hankealueen vaikutusalueella ei sijaitse Natura 2000 -alueita, joten hankkeella ei ole vaikutusta Natura 2000 -alueisiin.

Muinaismuistot, kulttuuriperintö ja maisema

Asikkalan alueella on harjoitettu maanviljelyä jo pitkään ja alueelta on löydetty monia muinaisjäännöksiä. Hankealuetta lähimmät muinaisjäännökset ovat Paskonsaaren rautakautinen hautapaikka (tunnus 1000032469), Vanhakartanon rautakautinen asuinpaikka ja hautapaikka (tunnukset 1000039364 ja 1000039365), Äpätin rautakautinen hautapaikka (tunnus 16010006), Ojaintien pellon kivikautinen asuinpaikka (tunnus 16010005) ja Kuoreniemen kivirakenteet (tunnus 16010004). Vähä-Äiniön kylä Vähä-Äiniön lahden koillisrannalla on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY, tunnus 1946).

Monikeilaluotausaineiston käsittelyn yhteydessä havaittiin yksi mahdollinen hylky. Kyseessä on mahdollisesti uponnut vene, jonka koko on noin 4,5 m x 1,5 m. Kohde jää suunnitellun väyläalueen ulkopuolelle.

Perustettavalla Lehmonkärjen väylällä ei suoriteta ruoppauksia, joten vedenalaisen kulttuuriperinnön inventointia ei ole tässä yhteydessä suoritettu. Suunnitellulla väyläalueella vesisyvyys on kaikkialla yli 6 m, joten haraus- syvyydeltään 3 m:n väylän liikenne ei todennäköisesti vaikuta pohjassa mahdollisesti oleviin kohteisiin.

Vähä-Äiniön lahden itäpuoli kuuluu valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen Etelä-Päijänteen kulttuuri- ja harjusaarimaisemat (tunnus VAM040040). Maisema-alueeseen kuuluu monipuolista harju- ja järviluontoa, alavaa viljelymaisemaa sekä arvokkaita kyläkokonaisuuksia. Suunniteltu väyläalue jää kokonaisuudessaan maisema-alueen ulkopuolelle.

Väylän maisemavaikutukset ovat hyvin vähäiset, sillä kelluvat turvalaitteet eivät ole kovin suuria ja niitä on vain kolme. Väylä on toteutettavissa syvälle vesialueelle ilman ruoppauksia. Hankkeella ei ole vaikutusta kulttuuriympäristöön eikä mahdolliseen vedenalaiseen kulttuuriperintöön.

Vesistö

Yleiskuvaus

Päijänne on yksi Suomen suurimmista järvistä. Hankealue sijoittuu Päijänteen Vähä-Äiniön lahdeksi, jonka pinta-ala on 290 ha ja suurin syvyys 20 m.

Vedenkorkeudet

Päijänteen vedenkorkeuden tunnusluvut Kalkkisten asteikolla ajanjaksolla 1970–2021 on esitetty alla.

	NN-taso
HW ylin vedenkorkeus	+79,24 m
MHW keskiylivedenkorkeus	+78,65 m
MW keskivedenkorkeus	+78,24 m
MNW keskialivedenkorkeus	+77,81 m
NW alin vedenkorkeus	+77,49 m

Tulvariskit

Hankealuetta ei ole nimetty merkittäväksi tulvariskialueeksi. Hanke ei aiheuta merkittäviä tulvariskejä, eikä hankkeeseen liittyen tarvita erityisiä tulvariskien hallintatoimenpiteitä.

Vesistön tila

Hankealue sijaitsee Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueella ja se sijoittuu ympäristöhallinnon luokittelun mukaiseen vesimuodostumaan Päijänne (etel. N60+78.10), tunnus FI14_221_1_001_001 ja pinta-ala 45 200 ha. Vesimuodostuman tyyppi on suuret vähähumuksiset järvet. Vesimuodostuman ekologinen tila on hyvä, eli ekologisen tilan tavoitetilä on saavutettu. Kemiallinen tila on hyvää huonompi: prioriteettiaineista bromattujen difenyylieettereiden raja-arvo ylittyy. Vesimuodostuman suurimmat ravinteiden kuormituslähteet ovat yhdyskuntien jätevesien pistekuormitus (Asikkalan ja Padasjoen jätevedenpuhdistamot), maatalouden hajakuormitus sekä haja- ja loma-asutuksen jätevesien aiheuttama hajakuormitus. Kemiallista tilaa heikentää eniten ilmasta tuleva elohopealaskeuma.

Hankealue sijoittuu Päijänteen Vähä-Äiniön lahdelta, jonka pinta-ala on 290 ha ja suurin syvyys 20 m. Lahden veden laatua on tutkittu edellisen kerran Asikkalan kunnan toimesta elokuussa 2018 otetuilla vesinäytteillä. Näytteet otettiin syvyyksistä 1 m, 7 m ja 14 m. Mittauspisteellä ei ollut havaittavissa selvää lämpötilakerrostuneisuutta. Ravinne- ja klorofyllipitoisuuksien perusteella veden laatuluokitus oli karu tai lievästi rehevä. Hapen kyllästysaste oli pinnassa erinomainen, keskisyvyydellä hyvä ja pohjan lähellä tyydyttävä. Lahden veden laatu arvioitiin näytteiden perusteella hyväksi.

Vähä-Äiniön lahden veden laatua seurataan Asikkalan kunnan toimesta Asikkalan järvien seurantasuunnitelman mukaisesti. Suunnitelman mukaan seuraavat näytteet otetaan kesällä 2022 ja talvella 2023 ja tämän jälkeen viiden vuoden välein. Veden laatua seurataan samoin myös Vähä-Äiniön lahden pohjukassa olevilla Pätiälänlahdella ja Kaunionlahdella.

Hankkeella ei vaaranneta vesienhoidon tavoitteita tai heikennetä vesistön ekologista tai kemiallista tilaa.

Kalasto ja kalastus

Etelä- ja Keski-Päijänteellä toimii Etelä- ja Keski-Päijänteen kalatalousalue, jonka tehtävä on kehittää alueen kalataloutta. Etelä- ja Keski-Päijänteellä harjoitetaan runsaasti sekä kaupallista kalastusta että vapaa-ajan kalastusta. Käytetyimpiä pyyntimenetelmiä ovat troolikalastus, nuottaus, verkkokalastus, rysä- ja katiskakalastus sekä rapumerrat.

Vapaa-ajan kalastajien yleisimmät saalislajit ovat hauki, muikku ja ahven. Muita saalislajeja ovat siika, kuha, taimen, järvilohi, lahna, särki, kuore ja made. Kaupallisten kalastajien merkittävin saalislaji on muikku. Kalastustiedustelun perusteella vuonna 2020 Etelä- ja Keski-Päijänteen kalatalousalueen vapaa-ajan kalastajien kokonaissaalis oli noin 122 t ja kaupallisten kalastajien noin 220 t. Päijänteellä on voimassa kalastusrajoituksia sekä kalastusta koskevia kielto- ja rajoitusalueita, joilla pyritään turvaamaan kalakantojen kestävä kalastus. Kalakantojen ylläpitämiseksi tehdään myös tuki-istutuksia.

Hankealue sijoittuu pääosin Vähä-Äiniön osakaskunnan vesialueelle sekä pieneltä osin Jokiniemen osakaskunnan vesialueelle. Vähä-Äiniön osakaskunta myy kalastuslupia sekä osakkaille että vieraille. Osakaskunnan vesialueella on kalastusrajoituksia, joiden mukaisesti Kuoreniemen salmi ja Niemelänlahden keskilinja Paskonsaarta kohti on rauhoitettu verkkopyynniltä ja Kaunionsahdella on 50 mm pienin sallittu solmuväli ajalla 1.6.–31.8. Vähä-Äiniön lahteen laskevan Äiniönjoen suulla on ympärivuotinen verkkokalastuskielto ja Huuhinsaaren ja Haasinsaaren välisellä lahdella verkkokalastuskielto ajalle 1.9.–30.11. Kieltojen tarkoitus on turvata taimenen kutu- ja syönnösvaellus Äiniönjoella.

Hakija on tiedustellut Hämeen kalatalouskeskuksen toiminnanjohtajalta, onko väylän alueella päätoimisia kalastajia. Toiminnanjohtajan mukaan väylä ei aiheuta ongelmia kaupallisille kalastajille, sillä alueella ei tällä hetkellä ole merkittävää kaupallista kalastusta. Troolikalastukseen alue ei sovellu eikä nuottakalastustakaan tällä hetkellä alueella harjoiteta. Kaupallista verkkokalastusta ja ravustusta alueella voi jossain määrin olla, mutta tarkkaa tietoa ei ole. Alueella ei ainakaan kukaan 1. luokan kaupallinen kalastaja harjoita elinkeinoa (päätoimista).

Veneväylän perustaminen estää seisovien pyydysten käytön väyläalueella, mikä voi vaikeuttaa vesialueen omistajien kalastusoikeuden käyttöä. Toisaalta veneliikenteen keskittyminen merkitylle veneväylälle helpottaa vastaavasti väylän ulkopuolisen vesialueen käyttöä kalastukseen. Väylä on pyritty sijoittamaan alueelle, jolla kalastusta on vähäisemmin.

Vesistön käyttö

Päijänne on tärkeä virkistyskäyttöalue ja sen rannoilla sijaitsee paljon vapaa-ajan asutusta. Päijänteellä on kattava vesiväylästä ja kanavien kautta on pääsy myös viereisiin järviin. Päijänteellä liikkuu veneilijöitä, risteilyaluksia ja venetaksia ja järvellä harrastetaan melontaa ja vesiurheilua.

Päijänteellä toimii useita matkailuyrityksiä ja venesatamia. Tärkeä luontomatkailukohde on Päijänteen kansallispuisto. Pääkaupunkiseudun juomavesi johdetaan Päijänteestä Päijänne-tunnelia pitkin.

Vesiliikenne

Väylän liikenne tulee koostumaan Lehmonkärkeen suuntautuvasta vesiliikenteestä sekä Vähä-Äiniön lahden paikallisista veneilijöistä. Vesiliikenne on pääasiassa vapaa-ajan veneilyä. Lehmonkärjen vierasvenelaiturissa käy päivittäin satamaravintolassa noin 30–100 henkilöä ja satamassa yöpyy kuukausittain 50–100 henkilöä. Lehmonkärjessä on tällä hetkellä veneilijöille satamapaikkoja seuraavasti: vierasvenesatama 22 kpl, vesijetit 5 kpl, taksivenepaikka 1 kpl ja huvilalaiturien paikat 11 kpl. Suunnitteilla on lisätä satamapaikkojen määrää tulevaisuudessa. Lehmonkärjen satamasta liikennöivä kalastuslautta Marleena ja vesitaksi sekä Lehmonkärjestä vuokrattavat veneet ja vesijetit tulevat myös käyttämään väylää. Lisäksi Lehmonkärkeen tehdään tilausristeilyitä aluksilla M/S Kulkee Vettenhalki ja M/S Suomen Neito.

Johdot ja kaapelit

Merikartalle ei ole merkitty risteäviä kaapeleita tai johtoja suunnitellulla väyläalueella. Kunnalla ei ole tiedossa alueella kulkevia kaapeleita tai johtoja.

Hyödyt ja menetykset

Lehmonkärjen väylän perustamisen merkittävimmät hyödyt ja haitat on arvioitu seuraaviksi:

Hyödyt

- + Vesiliikenteen turvallisuus paranee, kun liikenne voidaan ohjata käyttämään virallista, merkittyä väylää ja pois matalikkojen läheisyydestä.
- + Vesistössä toimivien matkailupalveluiden toimintaedellytykset ja kehittämismahdollisuudet paranevat, kun käytössä on virallinen merkitty vesiväylä.
- + Vesiliikenne keskittyy väylän läheisyyteen, jolloin hajaliikenne vähenee muilla vesialueilla.

Haitat

- Väylä estää seisovien pyydysten käytön väyläalueella, mikä vaikeuttaa vesialueen omistajien kalastusoikeuden käyttöä.
- Vesiliikenne aiheuttaa jonkin verran melua sekä merenpohjan häiriintymistä ja aaltoilua.

Aikataulu

Lehmonkärjen veneväylä on tarkoitus merkitä ja ottaa käyttöön mahdollisimman pian vesilupapäätöksen tultua lainvoimaiseksi. Ennen väylän käyttöönottoa väylän vesisyvyys varmistetaan Liikenne- ja viestintäviraston edellyttämällä tavalla ja väylästä laaditaan väyläesitys Liikenne- ja

väyläviraston vahvistettavasi. Väyläpäättöksen vahvistamisen jälkeen väylä merkitään maastoon kelluvilla turvalaitteilla ja otetaan käyttöön.

KÄSITTELY

Tiedottaminen

Hakemuksesta on tiedotettu julkaisemalla kuulutus ja hakemusasiakirjat aluehallintovirastojen verkkosivuilla (ylupa.avi.fi/) 3.11.-12.12.2022.

Tieto kuulutuksesta on julkaistu myös Asikkalan kunnan verkkosivuilla.

Hakemuksesta on lisäksi erikseen annettu tieto niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Aluehallintovirasto on pyytänyt hakemuksen johdosta lausunnon Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta, Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselta, Liikenne- ja viestintävirastolta (Traficom), Väyläviraston sisävesiväylät -yksiköltä, Lahden kaupunginmuseolta/alueelliselta vastuumuseolta, Asikkalan kunnalta ja Asikkalan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta.

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on ilmoittanut, ettei se anna lausuntoa.

Lausunnot

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen lausunto

Pohjois-Savon ELY-keskuksen kalatalousyksikkö on antanut lausunnon, jossa se on todennut muun ohella, että Lehmonkärjen väylästä ja siihen liittyvistä rakennustoista ei aiheudu yleiselle kalataloudelle korvattavaa haittaa. Hanke voidaan toteuttaa suunnitelman mukaisesti.

Liikenne- ja viestintäviraston (Traficom) lausunto

Liikenne- ja viestintävirastolla ei ole ollut huomautettavaa hakemuksesta. Virallisten merenkulunturvalaitteiden asettamiseen tarvitaan vesilain myöntämien oikeuksien lisäksi vesiliikennelain (782/2019) 49 §:n mukainen lupa, jota haetaan väyläpäättösesityksellä Liikenne- ja viestintävirastolta. Ennen väylän käyttöönottoa Asikkalan kunnan tulee laatia Liikenne- ja viestintävirastolle asianmukainen väyläesitys Lehmonkärjen väylästä, jonka pohjalta Liikenne- ja viestintävirasto vahvistaa väylän turvallisuuden sekä siihen liittyvät väylä- ja turvalaitetiedot tarkoituksenmukaisiksi väyläpäättöksellään.

Väyläviraston sisävesiväylät -yksikön lausunto

Lehmonkärjen väylä alkaa Väyläviraston ylläpitämältä Niemisten-kärki–Maakeski väylältä (VL 5 paikallisveneväylä). Väylävirasto on tutustunut väylän hakemussuunnitelmaan eikä ole nähnyt estettä väylän määräämiselle yleiseksi paikallisväyläksi.

Lahden kaupungin museon lausunto

Arkeologinen kulttuuriperintö

Hakemussuunnitelmassa on lueteltu lähialueen kiinteät muinaisjäännökset. Luettelo on hyvä lisätä myös lähialueen muut muinaisjäännösrekisterissä olevat kohteet eli mahdolliset muinaisjäännökset (historiallinen kylätontti, Joenniemi, nro 1000023885, väylän lounaisrannalla), muut kulttuuriperintökohteet (historiallinen kylätontti, Vähä-Äiniö, nro 1000023908, väylän koillisrannalla) ja löytöpaikat (rautakautinen ja historiallinen irtolöytöpaikka, Yttälä, nro 1000041019, väylän koillisrannalla).

Hankkeen yhteydessä järven pohja on väyläalueelta kuvattu monikeilaluotaimella. Aineistossa havaittiin yksi mahdollinen hylky, joka kuitenkin sijaitsee noin 40 m väyläalueen reunalinjan ulkopuolella. Kohteen tiedot on viety muinaisjäännösrekisteriin, jotta sen mahdollinen suojelustatus voidaan tarvittaessa myöhemmin määritellä. Vesisyvyys on väylän kohdalla vähintään yli kuusi metriä kaikkialla, joten 3 m:n harausvyöhykkeen liikenteen ei pitäisi vaikuttaa pohjassa oleviin kohteisiin. Museolla ei ole huomautettavaa hankkeeseen arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Vähä-Äiniön lahden itäpuoli välittömästi suunnitellun väyläalueen itäpuolella kuuluu valtakunnallisesti arvokkaaseen Etelä-Päijänteen kulttuuri- ja harjusaarimaisemien alueeseen. Tämän lisäksi suunnittelun itäpuolella sijaitsevat myös Vähä-Äiniön kylän valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö sekä Vähä-Äiniön ja Pätiälän kylien maakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema. Väylä on suunniteltu merkittäväksi kolmella kelluvalla turvalaitteella. Koska perustettavalla väylällä ei suoriteta ruoppauksia eikä hanke sisällä väylän merkitsemiseen käytettävien viittojen ohella muuta rakennettuun ympäristöön puuttumista, museo on katsonut, etteivät alueen olosuhteet merkittävästi muutu veneväylän merkitsemisen takia. Museolla ei ole ollut huomautettavaa hankkeeseen rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman osalta.

Asikkalan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto

Asikkalan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on antanut lausunnon, jossa se on todennut muun ohella, että se on tutustunut Lehmonkärjen veneväylän määräämisestä yleiseksi veneväyläksi tehtyyn hakemukseen ja sen liitteisiin. Lautakunta ei ole nähnyt ympäristönsuojelullista estettä väylän perustamiselle. Väylälle annettavia nopeusrajoituksia antaessa tulee

varmistua siitä, ettei liikenteestä aiheudu kohtuutonta haittaa lähirantojen asutukselle.

Asikkalan kunnan lausunto

Asikkalan kunnanhallitus on lausuntonaan ilmoittanut, että se yhtyy ympäristölautakunnan antamaan lausuntoon.

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksesta ei ole jätetty muistutuksia tai mielipiteitä.

Selitys

Hakijalle on varattu tilaisuus selityksen antamiseen lausuntojen johdosta. Selitystä ei ole annettu.

ALUEHALLINTOVIKASTON RATKAISU

Väyläratkaisu

Aluehallintovirasto määrää Vähä-Äiniön lahdessa Asikkalan kunnassa sijaitsevan Lehmonkärjen uuden väylän yleiseksi paikallisväyläksi. Väylän kulkusyvyys, sijainti ja väyläalue on toteutettava sellaisena kuin ne on esitetty hakemussuunnitelman liitteenä olevassa 30.8.2022 päivätyssä väyläsuunnitelmapiirustuksessa nro 32012A08.002. Väylän sijainti käy ilmi aluehallintoviraston päätöksen liitteenä 1 olevasta karttapiirroksista.

Väylän määramisestä yleiseksi paikallisväyläksi tai väylän tavanomaisesta käytöstä ei ennalta arvioiden aiheudu vesilain mukaan korvattavaa edunmenetystä.

Asikkalan kunnan on väylän ylläpitäjänä noudatettava vesilain säännöksiä ja seuraavia väylämääräyksiä.

Väylämääräykset

1. Asikkalan kunnan on pidettävä väylä ja siihen tehdyt laitteet asianmukaisessa kunnossa.
2. Asikkalan kunta on vastuussa väylästä ja sen tavanomaisesta käytöstä.
3. Väylä voidaan ottaa käyttöön, kun tämä päätös on saanut lainvoiman, Asikkalan kunta on saanut Liikenne- ja viestintävirastolta väyläpäättöksen vesiliikennelain 49 §:n mukaisesti ja väylä on merkitty asianmukaisesti.
4. Väylän käyttöönotosta on 60 päivän kuluessa ilmoitettava kirjallisesti aluehallintovirastolle, Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Asikkalan kunnan

ympäristönsuojeluviranomaiselle, Liikenne- ja viestintävirastolle sekä Väyläviraston sisävesiväylät -yksikölle.

RATKAISUN PERUSTELUT

Yleiset hyödyt ja menetykset

Vähä-Ääniön lahden rannalla Lehmonkärjessä sijaitsee Lehmonkärjen palvelusatama ja matkailukeskus. Palvelusatamasta liikennöi kalastuslautta ja vesitaksi. Lehmonkärjestä vuokrataan lisäksi veneitä ja vesijettejä ja sieltä lähtee tilausristeilyjä. Tulevaisuudessa vesiliikenteen määrä voi kasvaa. Väyläsuunnitelman mukainen vesistön osa on näin ollen tarpeen pitää avoinna yleistä veneliikennettä varten. Perustettavan väylän yleisenä hyötynä on, että se tarjoaa vesiliikenteelle turvallisen ja merkityn reitin Lehmonkärjen vierasvenelaituriin ja yhdistää Lehmonkärjen Päijänteen muuhun vesiväylästään.

Hankkeesta ei ole tiedossa yleisiä menetyksiä. Hanke ei sijoitu luonnon-suojelualueelle tai Natura 2000 -verkostoon kuuluvalla alueella, eivätkä hankkeen vaikutukset ulotu suojelualueille. Hankkeesta ei aiheudu muitakaan haittoja Päijänteen ja sen ranta-alueiden luonnolle. Hanke ei ole alueella voimassa olevien kaavojen vastainen.

Hankealue sijaitsee Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueella ja se sijoittuu vesimuodostumaan Päijänne. Vesimuodostuman ekologinen tila on hyvä ja kemiallinen tila hyvää huonompi. Vesienhoidon tavoitteena on saavuttaa vähintään hyvä ekologinen ja hyvä kemiallinen tila vesimuodostumissa viimeistään vuonna 2027. Hankkeella ei ole vaikutuksia vesimuodostuman ekologiseen tilaan tai kemialliseen tilaan, koska hanke käsittää vain kelluvien turvalaitteiden sijoittamisen vesialueelle, eikä vesiliikenteen odoteta merkittävästi kasvavan alueella väylän johdosta. Hanke ei myöskään vaikeuta Kymijoen-Suomenlahden vesienhoidon toimenpideohjelman vuosille 2022–2027 suunniteltujen toimenpiteiden toteuttamista, eikä heikennä niiden vaikuttavuutta.

Yksityiset hyödyt ja menetykset

Perustettava väylä selkeyttää vesialueen käyttöä ja vähentää hajaliikennettä ja siitä on näiltä osin myös yksityistä hyötyä. Hankkeen yksityisenä menetyksenä voidaan pitää sitä, että väylä vaikeuttaa vesialueen omistajien kalastusoikeuden käyttöä. Toisaalta väylä on pyritty sijoittamaan alueelle, jolla kalastusta on vähemmän. Aluehallintovirasto toteaa, että hankkeen toteuttamisessa on muutoinkin huomioitava vesilain 2 luvun 7 §:stä ilmenevä haittojen minimoinnin periaate.

Intressivertailu

Edellä olevan perusteella aluehallintovirasto katsoo, että hankkeesta saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä koituviin menetyksiin.

Hakemuksessa tarkoitettu vesistön osa voidaan siten määrätä yleiseksi paikallisväyläksi.

VASTAUS LAUSUNTOIHIN

Aluehallintovirasto ottaa lausunnot huomioon väyläratkaisusta, väylämääräyksistä ja ratkaisun perusteluista ilmenevällä tavalla.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Vesilain (587/2011) 10 luvun 2 §:n 2 momentti, 3 ja 12 § sekä 11 luvun 21 §

KÄSITTELYMAKSU

Käsittelymaksu on 3 671,50 euroa.

Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Asian käsittelystä peritään maksu aluehallintovirastojen maksuista tammi-kesäkuussa vuonna 2023 annetun valtioneuvoston asetuksen (1396/2022) mukaisesti asetuksen voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaan. Hakemuksen vireilletuloaikana voimassa olleen aluehallintovirastojen maksuista vuonna 2022 annetun valtioneuvoston asetuksen (201/2022) liitteen kohdan 3.2 taulukon mukaan yleiseksi paikallisväyläksi määrittämisestä koskevasta päätöksestä perittävän maksun suuruus on 5 245 euroa. Jos asian käsittelyn vaatima työmäärä on taulukossa mainittua pienempi, maksu voidaan periä 30 prosenttia pienempänä. Maksun suuruus on siis $0,7 \times 5\,245$ euroa eli 3 671,50 euroa.

TIEDOTTAMINEN

Päätös

Asikkalan kunta
 Asikkalan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen
 Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue
 Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, kalatalousviranomainen
 Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom)
 Väylävirasto, sisävesiväylät -yksikkö
 Lahden keskusmuseo
 Suomen ympäristökeskus

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, joille hakemuksesta on annettu erikseen tieto.

Aluehallintovirasto tiedottaa päätöksen antamisesta julkaisemalla kuulutuksen ja päätöksen aluehallintovirastojen verkkosivuilla (ylupa.avi.fi).

Tieto kuulutuksesta julkaistaan Asikkalan kunnan verkkosivuilla.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

LIITTEET

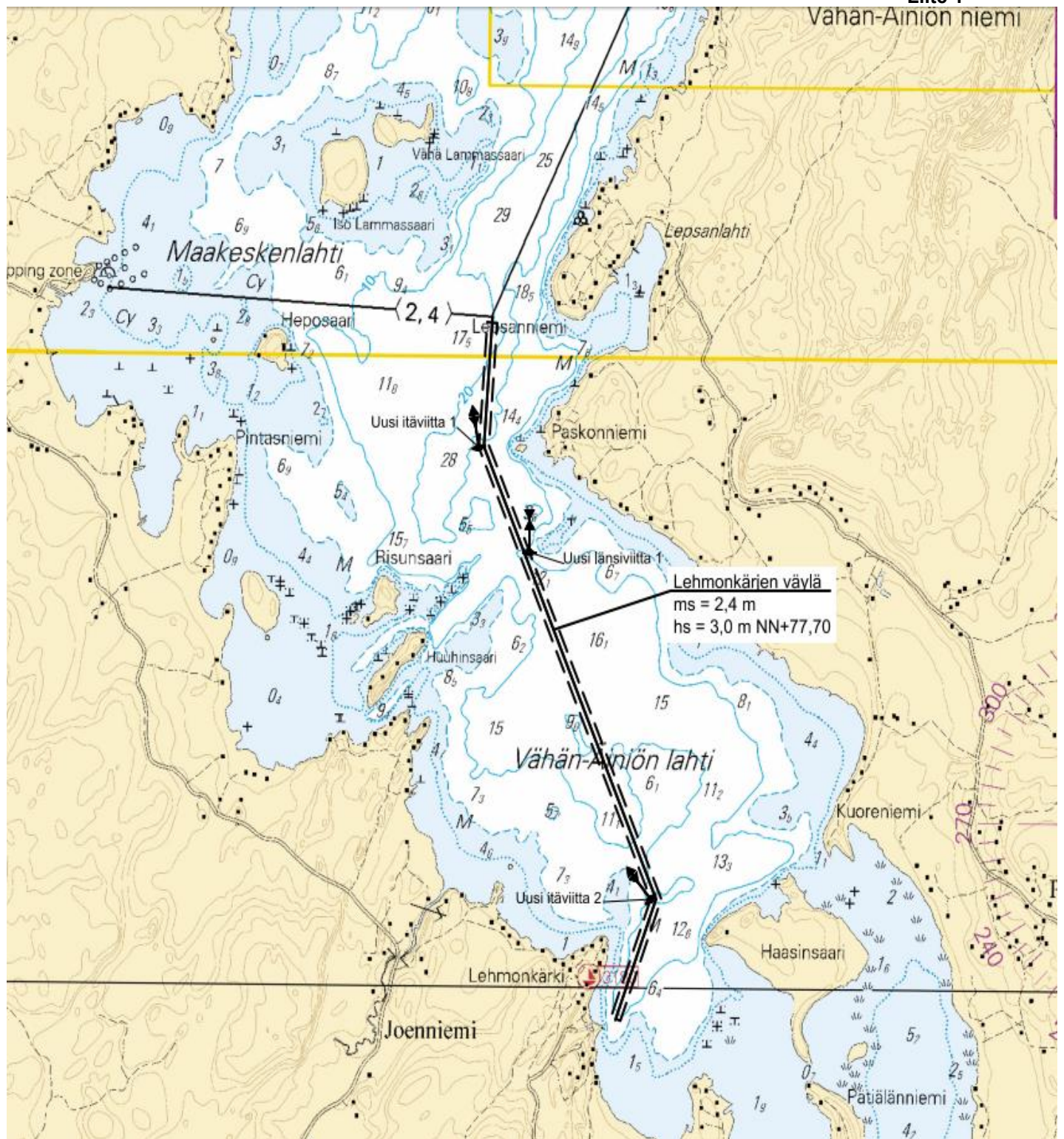
Liite 1. Väylän sijaintia osoittava piirros

Liite 2. Valitusosoitus

ASIAN KÄSITTELIJÄT

Asian on ratkaissut ympäristöneuvos Erja Tasanko ja esitellyt ympäristölakimies Ilona Leinonen.

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

VALITUSOSOITUS

Tähän aluehallintoviraston päätökseen tai siitä perittävään maksuun voi hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuin-ympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, sijaintikunta ja vaikutusalueen kunnat ja niiden ympäristönsuojeluviranomaiset, sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.

Asian käsittelystä hallinto-oikeudessa voidaan periä oikeudenkäyntimaksu siten kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) ja oikeusministeriön asetuksessa tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1383/2018) säädetään. Maksun suuruus on 270 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tarkempia tietoja maksuista saa hallinto-oikeudesta.

Toimi näin

Jos haet muutosta aluehallintoviraston päätökseen, tee kirjallinen valitus Vaasan hallinto-oikeuteen ennen valitusajan päättymistä. Valitusaika päättyy **17.4.2023**.

Valitusaika määräytyy seuraavasti:

- Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen viimeistään seitsemäntenä (7.) päivänä siitä, kun aluehallintovirasto on julkaissut päätöksen verkkosivuillaan.
- Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista.
- Kun määräaika lasketaan, sitä päivää, kun päätös on saatu tiedoksi, ei oteta lukuun.
- Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, juhannusaatto tai arkilauantai, määräaika päättyy ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Ilmoita valituksessa

- valittajan nimi, postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite. Jos valittajana on yhteisö, ilmoita sen nimi ja yhteystiedot.
- laillisen edustajan, asiamiehen tai muun valituksen laatineen henkilön nimi ja postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite
- sellainen postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Hallinto-oikeus voi valita, mihin osoitteeseen se toimittaa asiakirjat, jos sille on ilmoitettu useampia prosessiosoitteita tai jos yhtäkään ilmoitettua yhteystietoa ei ole nimetty prosessiosoitteeksi.
- päätös, johon haetaan muutosta
- päätöksen kohta, johon haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Yhteystietojen muutoksesta on ilmoitettava viipymättä hallinto-oikeudelle valituksen vireillä olon aikana.

Valituksen liitteet

- aluehallintoviraston päätös, johon muutosta haetaan (alkuperäisenä tai jäljennöksenä)
- asiakirjat, joita käytetään vaatimusten tukena (jollei niitä ole toimitettu jo aiemmin aluehallintovirastoon)
- valtakirja

- asiamiehen on liitettävä valitukseen valittajalta saatu valtakirja – ellei hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai sellainen oikeudenkäyntiavustaja, joka määrittellään luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa (715/2011).
- asiamiehen ei tarvitse toimittaa valtakirjaa, jos hallinto-oikeuteen toimitetaan sellainen sähköinen asiakirja, jossa on selvitys asiamiehen toimivallasta. Asiamiehen ei myöskään tarvitse esittää valtakirjaa, jos valittaja on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa tai jos asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa.

Lähetä valitus hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden yhteystiedot ovat:

Vaasan hallinto-oikeus

Korsholmanpuistikko 43, 4. krs (käyntiosoite)

PL 204, 65101 Vaasa (postiosoite)

sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

puhelinvaihe: 029 56 42 611

asiakaspalvelu: 029 56 42 780 (avoinna ma–pe kello 8.00–16.15)

telekopio (fax): 029 56 42 760

Valituksen saapuminen määräajassa on valittajan vastuulla, kun se lähetetään postitse, sähköpostitse, telekopiona tai lähetin välityksellä. Suljetussa laitoksessa oleva henkilö voi antaa valituskirjelmän valitusajan kuluessa myös sille henkilölle, joka on määrätty laitoksessa tätä tehtävää hoitamaan tai laitoksen johtajalle.

Valituksen on oltava perillä hallinto-oikeuden kirjaamossa viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen hallinto-oikeuden aukioloajan päättymistä.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Tämä asiakirja ESAVI/33692/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ESAVI/33692/2022 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Leinonen Ilona 07.03.2023 13:40

Ratkaisija Tasanko Erja 07.03.2023 13:05